

Mediaopvoeding in de kinderopvang

Kinderen komen thuis, bij familie en vriendjes en op de kinderopvang in aanraking met media: actief of passief. Daar kan je als ouder of kinderopvang niet meer omheen. Het is om die reden belangrijk om bewust om te gaan met het gebruik van media en kinderen te begeleiden en te leren keuzes te maken uit het enorme aanbod van mediaproducten. Mediaopvoeding is een integraal onderdeel van de dagelijkse opvoeding van alle kinderen, van de babyperiode tot ver in de tienerleeftijd. Dat begint natuurlijk thuis, maar het is ook [een taak van de kinderopvang](#).

In 2014 is er [onderzoek](#) gedaan door Mediawijzer.net, Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) en Sardes naar mediagebruik in de kinderopvang. Hieruit is gebleken dat digitale media een lastig onderwerp is voor de kinderopvang. Vier op de tien organisaties gaf toen aan helemaal geen gebruik te maken van digitale media en de groep die er wel gebruik van maakte had meestal niets over het gebruik van digitale media opgenomen in het pedagogisch beleid, in tegenstelling tot bijvoorbeeld het belang van (voor)lezen. [Digidreumes](#) ziet een tweedeling in de sector: óf er wordt heel vrij omgegaan met digitale media óf een opvang is fel tegenstander.

De rol van de oudercommissie

Deze factsheet geeft oudercommissies handvatten om binnen hun organisatie aan de slag te gaan met dit onderwerp. Mediaopvoeding vraagt immers om een visie en beleid en de oudercommissie heeft adviesrecht op dit gebied.

Een kinderopvangorganisatie zal een eigen afweging maken om wel of geen media in te zetten. Er zijn argumenten voor en tegen, maar een organisatie kan er niet meer helemaal omheen. Door op een bewuste manier met media om te gaan, kunnen kinderen kwalitatief goede producten worden aangereikt, die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau.

Mediaopvoeding is erop gericht dat kinderen leren om bewust en selectief met media om te gaan en om de inhoud van het aanbod kritisch te beschouwen en op waarde te schatten ([Toolbox Mediaopvoeding](#), 2015). De effecten van de mediaopvoeding worden pas na een paar jaar zichtbaar, de kinderopvang is een belangrijke schakel hierin. Samen met ouders kan er een goede basis worden gelegd voor toekomstige mediawijsheid. Vragen die de oudercommissie aan de kinderopvang kan stellen over dit onderwerp:

- Wordt er gebruik gemaakt van digitale media binnen de organisatie?
- Is er beleid opgesteld over het gebruik van digitale media? (geen gebruik maken van digitale media is ook beleid!)
- Wordt digitale media ook ingezet op de groep? Zo ja, vanaf welke leeftijd, welke media, wanneer en hoe?

Aandachtspunten

Als er gebruik wordt gemaakt van digitale media, zijn de volgende aandachtspunten van belang voor een gezond mediamenü (Witboek [Mediaopvoeding: ook een taak van de kinderopvang](#) - Digidreumes):

- Inzet van media is geen doel, maar een middel.
- Media worden op een (beperkt) aantal vaste momenten ingezet.
- Media versterken activiteiten en bieden een extra context voor kinderen.
- Media worden ingezet als introductie van een thema, als differentiatiemiddel of als een verwerkingsactiviteit.

- Media zijn van goede kwaliteit en sluiten aan bij de ontwikkeling van de kinderen.
- Adequate begeleiding door een pedagogisch medewerker is van belang.
- Pedagogische medewerkers en ouders hebben een voorbeeldfunctie.

Aan de slag

De eerste stap in de mediaopvoeding is de bewustwording bij ouders en professionals dat mediaopvoeding (ook op jonge leeftijd) belangrijk is. De oudercommissie kan hierin de schakel vormen tussen de organisatie en de ouders door een ouderavond over dit onderwerp te organiseren. Sommige ouders zullen het prima vinden dat er op de opvang gebruik wordt gemaakt van digitale media, aangezien het een maatschappelijke ontwikkeling is dat er steeds meer gebruik wordt gemaakt (door kinderen). Andere ouders zullen wat kritischer zijn. Het is tijdens een ouderavond mogelijk om [een workshop over mediaopvoeding van Digidreumes](#) te volgen.

Daarnaast is het van groot belang dat de kinderopvangorganisatie een visie op media heeft en mediabeleid opneemt in het pedagogisch beleid. Waar de organisatie ook voor kiest (wel of geen media), beleid vormt hierin een belangrijke basis zodat afspraken over mediagebruik zijn vastgelegd en verankerd.

Mediagebruik in de bso

In de bso is beleid over het gebruik van digitale media nog uitgebreider. Kinderen hebben al mobiele telefoons of nemen zelf andere digitale media mee. Los van eerder genoemde vragen, die de oudercommissie aan de organisatie kan stellen, is dan dus ook relevant: mogen kinderen tijdens bso-tijd gebruik maken van eigen digitale media en zo ja, welke regels zijn hieraan verbonden? Onderwerpen als cyberpesten en privacy van kinderen kunnen dan immers ook een rol gaan spelen. Denk hierbij aan het maken van foto's. Op iedere mobiele telefoon zit een camera, maar er zijn ook kinderen op de groep waarvoor geen toestemming bestaat om ze te fotograferen.

Voor oudere kinderen zijn de volgende aandachtspunten van belang:

- Blijf op de hoogte van de (online) interesses van je kind, praat erover! Hoe? Mijnkindonline.nl heeft een lijst gepubliceerd met 25 vragen die je kunt stellen over internetten.
- Blijf op de hoogte van trends en nieuwe mediaproducties
- Ga zelf op zoek op het internet (bijvoorbeeld www.mediasmarties.nl)
- Probeer zelf games of social media uit
- Gebruik eventueel een internetfilter
- Laat je adviseren door experts

Meer over dit onderwerp?

- www.mediawijsheid.nl
- www.mediaopvoeding.nl
- [Een handig geheugensteuntje over beeldschermtijd](#)
- Een [filmpje van Mediawijzer.net](#) over de uitdaging die ouders hebben rondom mediagebruik van kinderen
- www.mijnkindonline.nl

Info over geschikte mediaproducties

- www.mediasmarties.nl
- www.digidreumes.nl
- Cinekid Applab
- 125 leerzame apps en websites (www.mijnkindonline.nl)

Bronnen

<http://www.nji.nl/Mediaopvoeding>
www.digidreumes.nl
www.mediawijzer.net